

Eletar yay éutten yo Pool ahič me bugaa Korent

Waf waw wabaj me n'eletar yauye

Kábirinj n'eletar Pool étiar, baje gurim gápollo Korent bi ni o, ban gaunor gubbañut gubaj tutor Pool ni ejangaraay bugaa Korent. Yo eçil me ñer, balama abbañ ajow bi Korent, Pool nahiçil bi ébaben gano gaugu gabaj mee.

Ujógum ni 2 Korent 1 bi 7, **Pool nágadene fupotoraetol**, faamme éni an o Yésu Kirista aboñe. N'açila burok bom bo Yésu asenol ekan. Ni burok baubu, buyoh, sílam ni waf wáhollenie simmeñdómen. Bare açila Pool nateb so n'emuten dó.

Ni 2 Korent 8 bi 9, Pool nalae ejangaraay bugaa Korent gúpuren jálo gúji bugagu bugaa Yérusalem bugo nuffas me búoh guleleh. Wávaf me ni gubaj gagu gaa guce uote unafa bugagu gatogenut me. Yésu Kirista fañaol nakanoroe ásugaten o baamer asanum aban, min mb'ájoum ni fúsugatenool min akan bugan bugagu n'gúni usanum (2 Korent 8.9). Yo eçile min búrambenor búju bubaj ni bugan bugagu.

Ujógum ni 2 Korent 10 bi 13, Pool naligore uno úuba wal éni apotora ala Yésu Kirista. Jangu yay yaa Korent ébirinjoe mala bavareer babu bo guce guvaree me búli ni baa Pool (11.3-4). Nihi gugitenoro ésuh yay ti nihi gúni me

upotora búgamah. Bugan bugom gásume utum ; guunouno guban babu pe.

Pool nagitene bugan bugagu gano gace gal apotora : **an o Yésu Kirista aboñe nah'aalenorowalenoro** min bugagu guyabol gayonj. Naruhene éni an ágotoe mata umu n'enah min Aláemit asenol sembe. Bajut uce wo narorene bi n'açila fumumol, let gajow, let poþ fubaj. Pool naosene bugan bugagu búoh navaree bugaa Korent Firimfafu Fásüm me m'barorenutil wáfowaf, mele éralam. Dó may kakan bulago bice bal egiten bugan bugagu búoh gábboli gagu go Aláemit ábboliil me gurorenut bacam bánoban ; arorenut to wáfowaf.

Basaf babu baa Pool

¹ Injé Pool o Aláemit açob me íni apotora ala Yésu Kirista, ínje ni atiolal Tímonte jihiçulo eletar yauye bi ni bugaa Jangu yay yal Aláemit gaamme n'ésuh yay yaa Korent. Jihiçyohiç may bi ni bugan bugagu pe bugal Aláemit gaamme babu ni mof mamu pe mal Akaya. ² Mbi Aláemit Payolal ni Ataw Yésu Kirista gúsonienul ban ni gusenul gásumay !

Pool o n'esal Aláemit mala basafor babu bo nasene me

³ Usalal Aláemit aamme Pay Ataalal Yésu Kirista, abaj me ñarum enil, ban nah'asaforolal ni wánowan. ⁴ Nasaforeolalsafor ni sílam sasu pe so nubajal me, tima nújual újomual ni basafor baabu bo nuyabal mee n'açila min mbi wolal may usaforal bugan bugagu gaamme ni

sílam sánosan. ⁵ Maagen mamu, ti nubajal me sílam sámah mala Kirista, mo may ƿop nýyabumal me ni o basafor bámah. ⁶ Eno me wóli ni sílam jom, jínini ni so bi mala basaforul ni gaþagul. Eno me Aláemit nasaforólisafor, nakanmokan tima buru ƿop n'jiyab basafor babu bajae me eðilul n'júju jumuten sílam sasu sanur sasu so wóli juomme ni so. ⁷ Ban gafium gagu go wóli jibaj me molul gubabaj sembe fan, mata wóli jiffase búoh ti buru jugum me sílam sasu ni wóli, mo ƿop þan jugum me basafor babu ni wóli.

⁸ Gutiom, jimanje jikanul min jiffas mala sílam sasu so wóli jibaj me ni mof mamu mal Asi. Sílam sausu síjalojalo nár iki sifañóli sembe, bireg jibajut miselaken min juoh mati jibbañ juroñ. ⁹ Ey, wóli jijaene iki jíinen búoh maagen mamu móloli mubae, ban ñer jiçet. Dó þe jambi wóli jibbañ jibaj gafiumoro gánogan, min ñer jíhagum ni Aláemit bare ailene me gaçet me n'eçet yay. ¹⁰ Aláemit aðila aramulóli n'eçet ti yauyu, ban þan abbañ aramóli. Ey, jibabaj gafium n'aðila búoh þan mul abbañ aramóli. ¹¹ Buru ƿop ubugu min jirambeneóli mee ni ulaw waw wolul. Mamu, ni búkanum bal ulaw waa bugan gammenje, Aláemit þan akanóli maaro ; yauyu eðil me ƿop bugan gammenje þan gusal Aláemit móloli.

¹² Waf waw waðilóli me n'jisaloro, wo uomme min uinumóli ugitenóli me búoh buronóli ni mof me, fáñum ni buru, bínini buronj banabe, buronj baa maagen, buronj bajoumulo n'Aláemit. Buronj baubu let ni malillo mal arafuhow bujoumulo,

bare hum ni gáji gagu gal Aláemit. ¹³ Bajut ni siletar sasu so jihiçulul me waf uce wábulie ni wo jijangae ró me ni wo jujoh ró me. Ban nifiume búoh þan jibil jujoh joon waam dó me ; ¹⁴ to nuomal maa, baje wo buru jujoge, bare let wo þe ; jiffas ñer búoh funah fafu fal éjoul yay yal Ataoalal Yésu fiçigul me, buru þan júsumaet móloli ti may wóli jijae me ésumaet molul.

¹⁵ Gafium gaugu go nibaj me, go guçile min imajen imundumen íjoul mbaa buru min mbi jiyab maaro ñáuba. ¹⁶ Maagen mamu, niþinorene éjoul bi ni buru, mbiban nífaró bi Masedonia, þúrto níbbañul bo íkiil ijugul min jirambenom ni wo nisohola me bi bújaorom mbaa Yúde. ¹⁷ No nibaj me biinum baubu, nibabaj þiañ gailo galejehoe ? Ijoh me bi ekan waf, nih'ijohyojoh þiañ ti arafuhow re to, iki baj n'ínje "ey" ni "a-a" mimanur ? ¹⁸ Aláemit naffase búoh firim fafu fo jinjallul me fukanut firim falimbunenie, fo nihi fulob yaye mbiban ni fúbbañul fulob yaaya. ¹⁹ Injé, Silas ni Tímonte mala Yésu Kirista aamme Añol Aláemit jivareeul, ban açila alet "ey" ni "a-a" mimanur ; "ey" barebare eom ni o. ²⁰ Maagen, Yésu o aamme "ey" yay yaamme ni waf waw þe wo Aláemit alob me esen. Açila açil me þop min nuh'uogal Aláemit « Amen* » bi esalenol. ²¹ O Aláemit fanjaol alinjene gajogor gagu go nujogoral me ni Kirista, wóli ni buru. Nañendolal, ²² nañar fúffasumol min afejolal, ban nabaj ni síçigirolal Biinum Banabe, yagiten me búoh maagen mamu

* **1:20** 1.20 amen : dóemme mbi kano ti maagen.

pañ ubajal waf waw wo nabañ me bi ni wolal.

²³ Aláemit naffase búoh wo nijae maa elob let jibij ; íni me nibije, mb'amugom : min ijoh me búoh mat'ibbañ íkail Korent, dáuru jamb'ikanul buyoh. ²⁴ Let ter wóli jimamañ eçotihen gáinenul ; buru jujojoh liñ bae ni gáinen gagu. Wo til wóli jimañ me, wo uomme etajen ésumayul n'erokor yay ni buru.

2

¹ Injé nijojoh m'biinumom búoh mat'íbbañul bi ni buru jamb'ibbañ ikanul mátañie. ² Eno me maagen ínje içilul n'jibaj mátañie, ay ñer þan akanom me nibaj ésumay ? Leti hee buru bugo nikam mo me ! ³ Waçil me nihiçulul eletar yauyu, wo uomme jamb'içigul ni buru n'jikanom mátañie, buru jaaten me til jiçilom nibaj ésumay. Ban nifiume búoh ésumayom yolul yom may buru þooul. ⁴ Ey, ni mufuló nihiçulul eletar yauyu mata ínje ni sílam sámah niomene ban gágogor uguen n'ínje fanj. Ihiçulatul yo bi ekanul mátañie, bare til bi egitenul bu níbboliul me fanj.

Pool o n'elob mal eboket an atile

⁵ An açil me min mátañie mubaj, let ínje nakan mo, bare níni ti buru þe nakan mo ; ban ívafenut ínje baager buru þe. ⁶ Bannur babu bo gammene ni buru gujae me ennur an ahumu þan biþilool. ⁷ Yo eçil me juote til juboketol ban ni jisenol buaken, jamb'abil abaj gágogor gafanjal sembe nár. ⁸ Yauyu eçil me ínje umu n'elaul min jigitenol búoh júbboliolboli.

⁹ Nihićululhić eletar yauyu mata nimajenmaj ilingenul min ijuh ter þan jíkanum gurimom bi to. ¹⁰ Anóan o jubokete waf wo nakane, ínje may niboketolboket. Eno me ban baj min mb'iboket an, molul mićile min ikan yo bújonor Kirista, ¹¹ jambi Seytane ájoum to min abaj bulago bal ebutolal : nuffasale waamme ni biinumol.

Gajahali gagu go Pool abaj me no načih me Turoas

¹² No ničih me n'ésuh yay yaa Turoas bi gavare Firim fafu Fásum me faa Kirista, niju h búoh aćila Ataw nápegulompegul bulago, ¹³ bare biinumom bifyut mata ijugut bo atiom Tit. Ñer nihato bugaa Turoas min ijow bi ni mof mamu maa Masedonia.

¹⁴ Usalal Aláemit, mata nah'akanolal nánonan nugumal eben yay yaa Kirista ! Ban ni wolal nájoume min akan bugan bugagu n'guffas Kirista tánatan, ní ti gatiñ gásume gavisore guban babu þe. ¹⁵ Maagen mamu, wolal núnialni ti batinjoa baa gatiñ gásume bo Kirista ájie Aláemit, go bugan bugagu þe gujae eun : gajae me eþah ti may bugagu gajae me ellim. ¹⁶ Ni bugan bugagu gajae me ellim, gatiñ gom gal eçet go nihi gújaenum bi n'eçet yay ; ni bugagu gajae me eþah, gatiñ gom gaa buronj go nihi gújaenum bi ni buronj babu. Ban ñer ay aþiloe ekan burok baubu ? ¹⁷ Maagen mamu, wolal úniutal ti bugan bugagu þe gañare me Firim fafu fal Aláemit min gúabajum to waf. Wolal til maagen mamu mal Aláemit nuh'uvareal bújonjorol, ni sembe sasu saa Kirista.

3

Gasal gagu gaa gajogor gagu guvugul gagu

¹ Gurim gauge egiten yom ƿiaŋ búoh ban mul jibbañjisaloro ? Rorene ƿiaŋ min wóli jisenul siletar sagitene wóli bugay jom, ter buru jisenóli so, ti guce gukane mo me ? ² Niegul maa : buru faŋaul juomme eletar yay yalob me mólo ! Eletar yauyu ehičihič n'uinumóli, ban bugan bugagu þe guffas yo, bugan bugagu þe gujanga yo. ³ Nannoŋanno búoh buru eletar jom yo Kirista ájoume ni burokóli min ahič yo. Let elankar naŋare nahič yo, bare ni Biinum babu bal Aláemit ahu aroŋ me ehičumi. Ebílenuti may ni sival sabapoe baþ ti naanaŋ ni Móis, bare til n'uinum waa bugan ébileni.

⁴ Gafium gagu go wóli jibaj me n'Aláemit mala Kirista go gučilóli min julob mee. ⁵ Maagen mamu, bajut uce wo sembeóli siþiloe min jikan wo, bare Aláemit til ačile min júju jikan waf waw wo jikane mee. ⁶ Ačila ačile min júju jíni uliŋena bugaa gajogor gagu guvugul gagu. Gajogor gaugu gujoumulat ni góboñ guce gahičihič, bare til ni Biinum Banabe ; góboñ gagu gufan gagu gúŋareulŋar eçet, bare Biinum Banabe, bo, buroŋ nihi bisen.

⁷ Góboñ gagu guhičihič gúbileni ni eval, ban Móis náni alinjena ala góboñ gaugu go nihi gúŋarul me eçet. Bare hani mo, burok baubu baa Móis bubabaj gasal gámah, ban gasal gaugu ni gukan buulol ni bijj salsal buvaŋ nihi billeñ malleñ, bireg guñol Israel gújuut gulujol ni buul. Ban bae galleñ gaugu guþiout. ⁸ Eno me burok

babu baa gúboñ gagu bubaje gasal gájaloē, bu ñer babu baa Biinum Banabe mati bubaj me gasal gafaje n'gújaloē ? ⁹ Eno me maagen mamu burok babu baa gúboñ gagu baçile me bugan bugagu n'gulo ni bataliñ babu bal Aláemit bimmemmenj gasal, kan babu baa Biinum babu baçilolal me núnial bugan gaçole þan bufanj m'bimmeñe gasal. ¹⁰ Nújuale sah uogal gasal gagu gaa maer gurandam gagu gaa no, hani min níhi guijen me salsal, mata gauge gufançgofañ nár. ¹¹ Ban eno maagen waf waw wapioérit me usalenisalen, bu ñer wawu wajae me éni to bi nánonan mat'ufañ me n'usalení ?

¹² Gáhagum gaugu go jibaj mee guçilólicil n'julob ni bugan bugagu ni gafium gámah ró. ¹³ Wóli jíkandit ti Móis o nah'añar me éstor afut buulol jambi bugal Israel gubil gujuh galleñ gagu gaa buulol, hani min gujae me ékasulo. ¹⁴ Mala bugal Israel, bugo uinumil utojotojo ; bi funah faa jama, gujanga me Firim fafu faa Gajogor gagu Gafan gagu, mati gúju gúnanum fo, mata éstor yay yaçilil me n'gúpim eroñ to. Epúnneruti, mata éinen ni Kirista bare yo éjue épuren yo. ¹⁵ Ey, bi funah faa jama, nánonan no gujangae sílebur sasu saa Móis, ni baj éstor efut uinumil. ¹⁶ Bare nánonan no an ahale bakanerol baarat me min ábaho mbal Ataw, éstor yauyu népur. ¹⁷ Ataw ahumu o nulobale mee mola, Biinum Banabe bigitenolal o, ban to Biinum Ataw bom, þan baj to may gáfoilo. ¹⁸ Wolal þoolal bugo uulolal ufuluti me, maije mamu máþullo me n'Ataw mújue mujugi ni wolal. Ataw nábabenolal ni búkanum baa

Biinum babu, min unogoralol jatit-jatit, ni maije
ró mafanje nánonan gájalo.

4

Gajaja Kirista gajajene me uinumolal

¹ Aláemit ni músum mamu mola násenumoli mee burok baube ; yo eçil me wóli jíllelenut. ² Wóli jilalat bakaner bánoban basunenie ter bakani ni makope, jikanérít waf bi ebut bugan, ban ndi jítigen firim fafu fal Aláemit ; julobelob til bugan bugagu maagen ñanno ca, min mbi bugo þe gúju gujuh maagen mamu búoh wóli bugan jom gufiumay bújonor Aláemit. ³ Ban, eno me Firim fafu Fásum me fo wóli jivaree me funjannout ni guce, funjannout ni bugagu bare gajae me ellim. ⁴ Bugan bugaubugi gajae mee ellim gúinenut, mata Seytane, aamme ávi ahu ala buroñ be, nápimepimen uinumil jambi gujuh gajaja gagu go Firim fafu Fásum me fisene me. Firim faufu figitene gasal gagu gaa Kirista, o gánioł guomme ganur ni gal Aláemit. ⁵ Maagen mamu, gavare gagu go wóli jivaree mee let mółoli, bare Yésu Kirista aamme Ataw o jivaree mee mola. Wóli uroka jom bare bugolul, dó þe mala Yésu. ⁶ Aláemit naage naanañ : « Mbi gajaja gujanen emoç yay ! » Ban aêila fañaol ajanene mee uinumolal min akanolal nuffasal gajaja gagu gaa gasalol gaamme ni buul babu baa Kirista.

⁷ Bare wóli jabaj me fubaj faufu jínini ti sibara siteþer so ndi suful me n'efumo, dó þe bi egiten

búoh bájalo baubu bájuut mee biligori bujoumu-
lat ni wóli, bare til n'Aláemit. ⁸ Mánoman
bugan bugagu gúlameneoli, bare mati jihalil
n'gúgotenoli ; þan guyogenóli, bare gújuut
gukanóli n'jillelen. ⁹ Þan gúlatienoli, bare
Aláemit mat'ajundenóli ; þan gubelóli n'ettam,
bare mati gufabenóli. ¹⁰ Wóli ubugu min jitebe
nánonan ni sinilóli sílam sasu sal e  et yay yaa
Y  su, min mbi may buron   babu bola bujugi
ni sinilóli. ¹¹ Maagen mamu, m  noman juom
ni buron  , w  li ubugi min j  pimbore n  nonan
n'e  et yay mala Y  su, min mbi buron   babu
bola may bujugi ni sinilóli sajae me ebil si  et.
¹² Mamu, e  et yay uyu ni burok ni w  li, bare
buron   babu, bo, ubu n'erok ni buru. ¹³ Bahi  er
babu buoge : « N  ineyinen, yo e  il me nilob
isenul*. » Manur mamu, w  li may j  ineyinen
n'Aláemit, ya  il me n'julob jisenul. ¹⁴ Ey, w  li
jiffase búoh Aláemit naileyilen Ataw Y  su ni
ga  et me, ban may þan ailenóli manur ni Y  su,
min akanóli n'jinamo ti   tanur ni o ni buru
r  . ¹⁵ Maagen mamu waf wauwu þee wo w  li
jumutene mee, molul jumutenum wo, tima g  aji
gagu gal Aláemit n'g  ju gugor bugan gafanje
jammen, min mbi may gasal gagu go bugan
bugaubugi gusale me Al  emit gufan   n'g  jaloe.

¹⁶ Yo e  il me   er jamb'  llelenal. Hani min
sinilolal sihajene me jatit-jatit, bare   araruolal
  uvuguletevugulet funah-  -funah. ¹⁷ Maagen
mamu, s  lamolal saa babe ni mof, m  noman
s  ta  ie, bare sivilivili ban silet n'epio : so mbi

* **4:13** 4.13 Juluj Uf  n 116.10

sičilolal me min ubajal gasal gáamah. Gasal gaugu gaa bi nánongan gom, ban go gufaṇe fúf sílam sausu. ¹⁸ Yo ečil me ukanutal sifituolal ni waf waw wajugei me, bare til ni wawu wajugériti me, mata waf waw wajugei me nd'upio, bare wawu wajugériti me, wo, upioepio bi nánongan.

5

¹ Maagen mamu, nuffasale búoh enil yay yololal yaa babe ni mof énini ti fúggut dó nučinale fajae ebil fuhajen. Fuhajen me funah, þan ubajal n'émit yaŋ yaa bándor yo Aláemit atepe, yalet bateper baa guňen arafuhow. ² Ban jama min uomal maa ni sinilolal saa babe ni mof, wolal ubugu n'éil, mata gaþinorolal þe min mb'Aláemit asenolal sinil saa n'émit síni sajolal. ³ Maagen mamu, eno me nubajale sinil sausu, Aláemit mat'ajogolal bugan gaam sinil sirakel. ⁴ Maer no nuomal maa ni sinilolal use saa babe ni mof, wolal ubugu n'éil mala sílamolal sajalo mee. Let ter numajanmaŋ úpurenal sinil sausu sajae me ebil sičet, bare numajanmaŋ uopoal sinil sasu saňumut me ečet, tima buroŋ babu m'bímer waf waw waat me učet. ⁵ Aláemit fanjaol akane min dáuru dúju dibajolal, ban nasenolal Biinum Banabe bíni fugabolal fítiar faa gubaj gagu go najae me esenolal. ⁶ Yo ečil me nuotale nánongan ubajal gafium. Nuffasale búoh nánongan no nuroŋale ni sinil sausu sal arafuhow, buroŋ nuomal ni bo báhatuloe Ataw. ⁷ Yo ečil me let ni waf waw wo nujugale me núroŋumale, bare ni gáinen gagu. ⁸ Ey, nubajale

gafium gámah, ban numajenale úþural ni sinil sause min uolal uk'uçinal to Ataw aamme.⁹ Yo eçil me, únial ni sinil sause-ó, úþural ni so-ó, wafajan me ejogolal þe, wo uomme min úsumal Ataw.¹⁰ Maagen mamu, funah fice, wolal þe þan uiyal bújoñor Kirista min atalinjolal. Funah faufu, ánoan ni wolal þan ayab bacam babu baa wo nakan me ni buroñol babe ni mof : maaro nakane ter maarat.

*Burok babu bal ekan bugan bugagu n'gúsumor
n'Aláemit*

¹¹ Nemme wóli jiffase waamme eroŋ ni gákanum dó Ataw, yo eçil me n'jíni n'eliþ ekan bugan bugagu min gúbahoul mbaa ni o. Aláemit naffase wóli juomme bugay, ban nínene búoh buru mo may jiffasóli mee.¹² Min julobe maa, jilet n'esalenoro bújoñorul, bare til jimamañ jigitenul waf wo mb'uçilul me n'júsumaet móloli ; mamu þan júju jíbal bugan bugagu galíþe me gasal ni waf waa jujugom min guhat waamme ñáráru uinum waw.¹³ Maagen mamu, íni me bugan bugagu ban gujogóli ti utea ni guhow, mala Aláemit jíniúm mo ; bare íni me gujogóli bugan gaam apuñil, molul jíniúm mo.¹⁴ Maagen, gábboli gagu gaa Kirista gúcibbenolíçibben, wóli játallo me búoh açila nevonol açele bi mala bugan bugagu þe, yaamme ñer búoh wolal þe nugumalgum eçet yauyu ni o.¹⁵ Naçele mololal wolal þe, mamu wolal jaron me jambi ubbañal uroñal bi ni wolal fanjaolal, bare bi ni an ahumu açet me ban naiyul n'eçet yay mololal.

¹⁶ Yo eçil me, maemma wóli julujérit an ni gániol gajugei me gal arafuhow ; hani min jiffasen me Kirista ni gáni gaugu, maer jibbañut jiffasol ni go. ¹⁷ Iní me an najogore ni Kirista, an ahumu búuwenum buvugul nam : gániol gátinár gunemoe, nabaje maer gace guvugul. ¹⁸ Ban dáuru þe n'Aláemit dujoumulo. Ni Kirista nakanolal núsumal ni o, nasenolal þop brok babu bal ekan bugan bugagu n'gúsum may ni o ; ¹⁹ yoemme ñer, Aláemit nasenólisen firim fafu fal egiten bugan bugagu búoh ni Kirista nájoume min ásumenor mof mamu ni o fañao, m'bakanut ni gaþin utilil.

²⁰ Wóli ñer bugan jom bugo Kirista aboñe bi elob ni gajow gola. Gurim gagu go wóli julobul me, níni nan Aláemit fumumol avogeul. Wóli ubugi n'elaul waf wauwe ni gajow gaa Kirista : jihat Aláemit nakanul n'jibbañ júsum ni o ! ²¹ Kirista o nuffasal me búoh akanut gatil gánogan, Aláemit nakanol naoþo util waw wololal, min mb'újoumal n'açila Kirista min mb'Aláemit ajogolal bugan gaçole.

6

¹ Nemme ñer wóli jurokodokor n'Aláemit, yo eçil me wóli ubugu n'elaul juogul : jambi jihat gáji gagu go jiyab me ni o min gúni gáji garakel ni buru. ² Maagen mamu, Aláemit naaseh : « No tinah talu táari me tiçige, níttunettun galai. No funah fafu faa min ipageni fiçige, niram-beneiramben*. »

* **6:2** 6.2 Juluj Esai 49.8

Juutten ! Maer tinah talu táari me tiçige, funahfafu no Aláemit ajae me epagen bugan bugagu fiçige. ³ Wóli jimañut jiçil an nalonjen min alo ni gatil, jambi an abil áju alob maarat aya ni burokóli. ⁴ Bare til, ni waf waw þe wo wóli jikane me, jigitengiten búoh wóli fumumóli uroka jom bugal Aláemit. Ni burok baubu, jiteteb n'emuten yámah ró sílam, buyoh, ni bíyih ; ⁵ gutególiteh, n'gugjogóli iki gukul, n'guinnul ésuh yay bi ni wóli, ban ni gumugóli ni burok, gúfirolí gámori ni fitiñ. ⁶ Jurondon buronj baçole, ban n'jibaj gaffas gajoumulo n'Aláemit ; jumutemuten ban n'júsum ni bugan bugagu ; Biinum Banabe ubu ni wóli, ban ni júbboli bugan bugagu maagen mamu. ⁷ Ni búkanum baa sembe sasu sal Aláemit jivaree bugan bugagu firimfafu faa maagen. Bakaneróli baçol mee bo buomme gañóli gaa fitih : gal eteh ni gal égaden. ⁸ Guce þan gusalóli, bugagu ni guçotihenóli ; guceil ni gujelóli, bugagu n'gulob maaro guya ni wóli ; guce mul ni gujogóli upula-sulob, ban maagen julobe. ⁹ N'gugjogóli ti bugan bugo guffasut ban guffasóli þe, n'gugjogóli ti bugan gaam n'eçet ban bae wóli ubugu m'buronj. Nihi gúlatienoli, bare gújuutoli emuh. ¹⁰ N'gukanóli n'júgogor, bare wóli ubugu nánoran n'ésumay. N'gugjogóli ti bugan galege nár, bare wóli ubugu min jikane me bugan gammeñe n'gúni usanum. Wóli jínini ti bugan gabajut wáfowaf, bare jibaje waf waw þe.

¹¹ Buru bugaa Korent, wóli julobullo maa-gen mamu, julobullo waf waw þe waamme

n'uinumóli. ¹² Wóli jilalut egitenul gábboli gagu gółoli, bare til buru fumumul jilalóli me. ¹³ Maer ban ilob ni buru ti nihi jíni me guñolom iegul : júbbolioli may ti wóli júbboliul me, ban jípeguloli uinumul !

Ení bugan gáguñorut ni bugagu gáinenut me

¹⁴ Jambi júguñor ni bugan bugagu gáinenut me ni Kirista. An açole nájue piañ ategori ni an ákanumut Aláemit ? Mañannoë mújue mujaor n'emoç ? ¹⁵ Kirista piañ nájue ajamor ni Seytane ? An áinene ni Kirista ni an áinenut ni Kirista wa guogore ? ¹⁶ Gajamor bu gújue gubaj tutor gávi gagu gal Aláemit ni siþañ sasu ? Maagen mamu, wolal uomal me gávi gagu gal Aláemit aron me, ti açila fumumol alob yo me aah :

« Pan için ni bugo, þan iron n'etulil,
þan íni Aláemilil, ban bugo þan gúni ésugom†.
»

¹⁷ Yo eçil me Ataw naah :
« Júþur ni bugan bugaubugu, jihalor ni bugo ;
jambi jugor waf wasigoe.

Júttun me firimom, þan ialenul‡. »

¹⁸ « Pan íni þayul,
buru þan jíni úþurom ni sújurom.
Maumu ínje Aláemit-Sembe ilobe§. »

7

¹ Gutiom bugo níbboli me nár, nemme Aláemit nalobe esenolal waf wauwu þe, kan nuotale úþural ni wáfowaf þe wájue usigen sinilolal

† **6:16** 6.16 Juluj Levitik 26.12 ; Esekiel 37.27 ‡ **6:17** 6.17 Juluj Esai 52.11 § **6:18** 6.18 Juluj 2 Samiel 7.14 ; Esai 43.6

ter uinumolal. Uakenal min gákanum Aláemit gújaenumolal uk'ubanal éni maagen mamu bugan ganabe.

² Jípeguloli uinumul ! Wóli jibijut ni ánoan, juloenut an, ban may jubutut an min jinar wafol.

³ Nilob maa let bi fujogul nílobum yo ; ti nilob yo me iban, buru ubugu n'uinumóli, ban bajut waf wájue úþunnul dó : nuçelale-ó, nuroñale-ó, þan jíni to me n'uinumóli. ⁴ Nibabaj gafium gámah ni buru, ban nísumaete fañ molul. Ni silamoli þe so jujuh me, nibajdóbjaj buaken fanj, ban ésumay yámah efaçom mala yo.

⁵ Maagen mamu, no jiçih me Masedonia, jiba-jut bo gáelo gánogan, bare til sílam sánosan jibajsbobaj : bútaj tíyañ, gáholi ñáraruoli.

⁶ Bare Aláemit o nah'asafor me bugan bugagu gádeume me, nasaforólisafor n'éjoul yay yaa Tit, ⁷ ban let ejoulol bare esaforóli, bare þop min alobóli me bu buru fañaul jisaforol me nogor. Nalobólilob bu buru jimañ me fañ ebbañ jujugom. Nalobóli þop mala eteh mahat yay yolul, ni bu jírihenom me nogor bújoñor ulatorom. Waf wauwu þe ukanolomkan min ifañ nísumaete.

⁸ Ey, hani eletar yay yo nihiçulul me ekanulkañ n'júgogor, cílutom min ijom émiremma. Maagen, nijogenjoh émiremma no nijuh me búoh eletar yauyu ekanulkañ n'júgogor maa.

⁹ Bare maer ínje umu n'ésumay : let mala min ikanul me n'júgogor, bare mala min gágogor gaugu guçilul me n'júvu búsol buroñul baarat me, min jíbaho jinar buroñ buvugul. Gágogorul gujaojaor ni búnongum Aláemit,

yo eçil me n'gaþinoróli wóli juoge jikanutul maarat mánoman. ¹⁰ Maagen mamu, gágogor gajaore ni búnongum Aláemit gukanekan buronj bal an m'búbaho, min çilol napah m'bajogut émiremma mala gágogor gaugu. Bare gágogor gajoumulo ni bakaner babu baa mof me gúñareulnar eçet. ¹¹ Jujuh wo gágogor gaugu gajaor mee ni búnongum Aláemit gukanul me : Mo jusommene n'ebet waf waw ni ganab ! Mo jújue elaw gaboket ! Mo waf waçolut ukanul bitiña-fiñ ! Mo jíkanume Aláemit ! Mo jusommene bujugom ! Mo jiakene n'ekan maçole ! Mo jújue ejjonen waf waçolut ! Ni bakanerul þe jigitengiten búoh n'elob yauyu buru jiffasenut to wáfowaf.

¹² Min ihiçulul mee eletar yauyu, let ter an ahu ageç me açile, let þop ter an ahu o nageç me o açile, bare nihiçululhiç bi egiten ñanno ca bújoñor Aláemit gailo gagu gáari me go jibaj me ni wóli. ¹³ Yauyu eçil me wóli n'jibaj buaken.

No wóli jujuh me ésumay yay yaamme ni Tit, mala min buru jikan me biinumol m'bifilo, ésumay yámah néni ni wóli etajen to buaken babu bo wóli jibaj me. ¹⁴ Eno me nikakan iruçen jatiito no nilobeol me molul, kanutom ñusu. Ti julobeul me nánonan maagen, mo may Tit ajuh me búoh esal yay yo wóli jisalul me bújoñorol maagen dom. ¹⁵ Ban Tit ake me aosen bu júttunol me þooul ni bu jialenol me súndoul ni gákanum n'etelenor nímoro, gábboli gagu go nábboliul me n'gufaŋ n'gújaloe. ¹⁶ Ey, súmomsum nár mata niffase búoh níjue íhagum

ni buru ni wáfowaf.

8

*Eomen síralam yay bi ni jangu yay yaa
Yérusalem*

¹ Gutióli, wóli jimañe jikanul n'jiffas bu Aláemit asen me sijangu sasu saamme ni mof mamu maa Masedonia gájiol. ² Bugan bugagu gaamme ni sijangu sausu guteteb sílam sámah, bare ésumail éjalojalo nár iki nihi gugiten músum mámah hani min guomme bugan galege fañ. ³ Gusesen wo gúju me gusen, ban gusesen sah iki fañ to, ni biinum bájebie. Injé níjue ilob yo mata njuge táh. ⁴ Gulaólilaw fañ mala min jihalil n'gukan to gañenil ni burokóli baamme baa garamben bugan bugagu bugal Aláemit gaamme baubu Yérusalem. ⁵ Wo gukan me ufafaj wo wóli jipinor me. Hugo fumumil gumundumundum gusenoro bi n'Ataw, mbiban, ni búnongum bal Aláemit, n'gusenoro may bi ni wóli. ⁶ Ban nemme Tit açila nah'ayab me bo ésugul waf waw wo bugan bugagu nihi gusen me, yo eçil me wóli n'jilaol min afaben burok baubu báari mee ti naju bo me.

⁷ Buru jibabaj waf waw þe ni gárira wo : jibaje gáinen, firim, gaffas, buaken ni waf waw þe ni gábboli gagu ti wóli jigitenul go me. Nemme mamu, jikan ñer mónan min mbi gáji gaugu gaamme épuren jisen gummen may ni buru. ⁸ Nilob maa let gáboñ niseneul, bare nigitenulgiten wo bugaa Masedonia gukan me, min mbi buru may ni bakanerul, bugan

bugagu gúju gujuh búoh gábboliul gábboli gom gaa maagen. ⁹ Ban jiffase gáji gagu gal Ataolal Yésu Kirista, bu nakanoro me ásugaten molul o baamer asanum aban, min mbi fúsugatenool fukanul n'jíni usanum.

¹⁰ Fílim buru juomen me gútiar ebaj biinum babu bal eomen yauyu, ban buru ubugi yo n'ekan. Ban ñer isenul gapinorom : Wáriari fañ min jiaken dó. ¹¹ Kan ñer maer jifaben burok baubu. Jikan to uinumul min jifaben bo ti no jíçile bo me, buru n'esen, ánoan ti náju me. ¹² An úþuren me usen ti nubaj me re ni biinum baaro, Aláemit þan ayab wo nújiol me n'ésumay ró ; þan aluj wo nubaj me, let wo nubajut me.

¹³ Iegutul me jikanoro buyoh min guce gubaj gáelo, bare til ereen waf waw þe yauyu nilobul mee mala yo. ¹⁴ Jama buru ubugu ni fupoñ : wávaf me ni fubajul újue ñer uramben bugagu gabajut me. Funah fice wávaf me ni bugo þan may úju urambenul ; mamu búkator bánoban mati bubaj, ¹⁵ ti Bahícer babu bulob yo me : « An ahu afaj me namukene abajut uce úgat, ban an ahu amuken me jatiito bajut uce wo nabajut*. »

Tit ni urokorol bugagu

¹⁶ Usalal Aláemit, asen mee Tit buaken bal er-ambenul ti babu bo nasenói me. ¹⁷ No wóli jilaw me Tit mala min ájoul bi ni buru, let ter naaseh bare ey þan ájoul, bare may nasommensommen min ájoul ákiil arambenul, ban açila ajoh to baenah éjoul yay yola bi ni buru. ¹⁸ Ban þan

* **8:15** 8.15 Juluj Gapagen 16.18

ájaorul ni atiolal o bugaa sijangu sasu þe gusale me mala gavare gagu go navaree me Firim fafu Fásüm me. ¹⁹ Bare let yo bare ; sijangu sasu suçabolçob may áni alagoróli ni bújaor baubu bajeet mee éñarul jangu yay yaa Yérusalem bateh baubu, bi mala gasal gal Ataw fumumol ; mamu ñer þan jigiten me gamanjoli gal eramben. ²⁰ Wóli ubugi n'ékanum jambi an abil áju alob maarat aya ni wóli mala bátugeroli síralam sasu sammej mee so buru jisenoli me juogen. ²¹ Maagen mamu, gapinoróli þe go guomme elip ekan maaro, let bújonor Ataw bare, bare þop bújonor bugan bugagu. ²² Juboñululboñ atiolal ace ájaorul ni bugo gaamme gúuba. Ñammeje jílingenollingen ni waf wammeje bi ejuh gareol, ban may jujujuh búoh nakakan an ásuþe. Maer nafañ gásup, mata nababaj gafium gámah ni buru. ²³ Tit, açila, arokoram nam, ban wóli þóoli juom ni burok babu bi ni buru. Gutiolal bugagu gajaorulo me ni o, bugo þop sijangu sasu suboñulil min gurok bi mala gasal gagu gaa Kirista. ²⁴ Kan ñer jigitenil bugo þooil gábboliul, min mbi bugaa sijangu sasu guffas búoh gakaror gagu go wóli jikarore me molul, ni bakorj ró jíbjajum go.

9

Esúmay yay yo épuren usen néh'éñarul me

¹ Togut min ilobul mala síralam sasu so buru juomene me bi eboñ ejangaraay gaamme Yérusalem. ² Niffase bu jikan to me uinumul fañ ni garamben gaugu, ban nikarore molul bújonor

bugaa Masedonia niegil : « Gutiolal gaamme ni mof mamu mal Akaya, kábirinj fíllim guiye gailo gal esen. » Gailo gagu golul guçile bugan gammeñe ni bugo þop n'gusen. ³ Gutiolal niboñulul maa jambi gakaror gagu go nikarore me molul gubil gúni gakaror garakel. Yo eçil me nimanje min jibaj maagen mamu gailo ti nilobul yo me. ⁴ Let mo, bugaa Masedonia gúaorul me n'ínje jiçigul ésugul jutogutul n'gailo gánogan, þan kanóli ñusu mala min jifium me ni buru fanj, ban buru fanjaul þan jifañ me n'jusue. ⁵ Yo eçil me nijoh gaa búoh wáriari min ilob gutiolal n'guyabom gayonj mbal ésugul, min guomen bateh babu bo buru julob me esen. Mamu, no nijae me eçigul, nitoh waf wauwu þe maþaree, min giten búoh jisenwosen n'ésumay ró, ban mati ní nan an atuñenul min jisen wo.

⁶ Juosen firim faufe faah me : « An aroh me jatiito, þan may aþit jatiito. An aroh me menj, þan may aþit menj. » ⁷ Anóan naate asen ti najoh me m'biinumol, ban jamb'abaj to ejoh émiremma, nan an atuñenol min asen. Aláemit, an o nah'asen waf n'ésumay ró namañe. ⁸ Açila nabaje sembe sasu sal esenul wáfowaf þe wáarie, min mbi jibaj nánonan waf waw þe wo jogul me ni wo, ban þan jibaj fanj to waf waw wo júju me nihi jiñar bi ekan maaro mánoman. ⁹ Bahiçer babu buoge : « Aláemit nagaboregabor asen úsugaten waw, ban músumol umu to bi nánonan*. »

* **9:9** 9.9 Juluj Ufóñ 112.9

¹⁰ Aláemit asene me augena ahu eugit ban nasenol sinaj atiñ, þan asenul buru þop eugit ban þan akan yo n'eogol fanj. Mamu, þan akan músumul ni mubugor menj. ¹¹ Pan akanul n'jisanimet ni wáfowaf, min nihi júju júþuren jisen bugan bugagu m'balujut. Mamu bugan gammeñe þan gusal Aláemit mala waf waw wo jisenóli me jubonil. ¹² Burok baubu bal eomen wo jisene me bíniut to bi eramben barebare bugan bugagu bugal Aláemit ni waf waw wo jogil me ni wo, bare þan þop biçil bugan gammeñe n'gusal Aláemit bugo n'galaw. ¹³ Ey, no gujae me ejuh bateh babu bolul, þan gusal Aláemit mala min júttun me Firim fafu Fásum me faa Kirista ; þan gusalol mala músumul mo jigiten me n'egabor yay yo jigabore me waful ni bugo ni þop ni bugan bugagu þe. ¹⁴ No ñer, gábboli gagu go gúbboliul me þan guçilil min gulaw bi ni buru, dó þe mala gáji gagu gámah gagu go Aláemit asenul me. ¹⁵ Usalal Aláemit mala gájiol go an ájuut me aligor ni gace !

10

Pool o n'égaden burokol bal aþotora

¹ Injé Pool, ínje fanyaom iom n'elaul ni biinum babu bájebi me ni músum mamu saa Kirista juuttenom. Baje ni buru bugan gaage íni to me ni buru nígogor, bare mb'íraliul nilobulul gurim gaake. ² Injé umu n'elaul jambi jiçilom min ilobul gurim gátañie. Mala bugan bugagu gaage me wóli wo jikane me, ni bakaner bal arafuhow jíkanume wo, bugo, niете ilobil gurim gátañie

ínje baćigerul ni buru. ³ Maagen, wóli urafuhow jom, bare jitajérit ti arafuhow nah'ataj me. ⁴ Gañ gagu go wóli jinjare me min jitih gulet gañ go arafuhow ajjonene ; wóli sembeóli n'Aláemit sujoumulo bi ehajen fúkopum fánofan fal alatorol. Mamu, jinemenenemen bapinorerer babu balet me baa maagen, ⁵ ni þop wáfowaf þe waa batennoro wájue úfir an effas Aláemit ; jujogejoh gápinor gánogan jijek min jíbbañul go gúttun Kirista. ⁶ Ban no buru jijae me éttunol ni wánowan, no ñer wóli þan jibaj me gailo gagu gal eteh bugan bugagu þe gáttunutol me.

⁷ Juluj waf waw ti úni me ! An ni buru apinor me aah o an nam ala Kirista, atajen apinor joon min affas búoh wóli may bugan jom bugaa Kirista ti aćila. ⁸ Maagen mamu, hani min ní me nikarokaror ík'ígaten mala fufane fafu fo Ataw asenóli me, ibajut to ñusu ñánoñan, mata let bi ehajenul níkanum mo, bare til bi elijen gáinenul. ⁹ Imañut min ní búoh níñagenulñagen ni siletarom ; ¹⁰ baje bugan gaage gurim gagu go nilobe me ni siletarom gútañitañi ban ni gúsiki nár, bare ike me íni to ni bugo, mat'ibaj sembe ban baloberom ni buruneni fanj. ¹¹ Bugan bugagu galob me mee guote guffas joon waf wauwe : Gailo gagu go jibaj me no jihićeulul me siletaróli wóli m'balet to ni buru, go may þan jibaj me wóli baamer to ni buru.

¹² Wóli jikañenut jiþinor búoh jiree ni bugan bugagu gájilore me maa bakaneril, hani eligor ni bugo. Bugan bugaubugi bapinoreril gunjare ní galigumil, ban ni guligor wánowan ni bugo

fumumil. Gujagut hani jatiito ! ¹³ Eno me wóli ban jikaror, mati jikaror iki jígaten, bare þan jikaror re ni burok babu bo Aláemit asenóli me ekan, baçilóli me n'jújoul bi ni buru. ¹⁴ Iníen me jujoulat bi ni buru, an nájuene atególi sulob aah wo jikarore mee molul jígatengaten. Bare hum jiffase búoh wóli juomme útiar eçigul ésugul ni Firim fafu Fásum me ró faa Kirista. ¹⁵ Wóli jilet n'ekaror iki gát to juot me jire, jilet þop n'ekaror maa burok bo guce gukane. Gafium gagu go wóli jibaj me go guomme búoh gáinenul þan gufan n'gulinje, min wóli júju jikan burok bafanje funah-ó-funah m'bújaloe ni buru. ¹⁶ Mamu, þan may jujow jivare Firim fafu Fásum me ni súsuh sasu safan me gárali yolul. Ñer íni me jikarore, mati ní mala burok bo guce gukane. ¹⁷ Bahiçer babu buoge : « An amarj me akaror, akaror mala waf waw wo Ataw akan me* ! » ¹⁸ Maagen mamu, let an ahu asaloroe me o nah'aruheni, bare til ahu o Ataw asal me.

11

Pool o n'elob mala uþotoraaw galet me bugaa maagen

¹ A ! Gutiom, jújuen me jumuten jatiito batey-fuhow babu búmbam ! Ey, jumutenom ! ² Nimanjulmañ fañ bireg nísilaet molul ; físil faufu Aláemit fanaol asenom fo. Anáine anur pat nisenul áni aþaðaul, o aamme Kirista ; ban nimanje injarul igitenol ní ti bájur affaserut ánaïne. ³ Bare níholiholi baj n'uinumul upinor

* **10:17** 10.17 Juluj Séremi 9.22-23

waarat, min jihalen étuh liŋ ban ni júþur ni gajogor gagu go jujogor me ni Kirista. Enuhunjaŋ yay mamu may ebij mee min ebut Eva*. ⁴ Maagen mamu, íni me an najoulo aćigul navareul mala Yésu ace ábulie ni o wóli jivareul me, buru þan jifaen juoh ey. Mo may þan jifaen me jiyab biinum bice bábulie ni bo jiyab me no, min jíinen firim fice fásume fábulie ni fo wóli jivareul me. ⁵ Niege bugan bugaubugi bugo buru juoge me uþotora búgamah gom gufanjutom ni wáfowaf. ⁶ Júe kan maagen íseliut n'elob, bare niffase waf. Wóli jigitenulyogiten ñanno ca ni bakaner bánoban.

⁷ No nivareeul me Firimfafu Fásum me fal Aláemit, irorenutul bacam bánoban ; nialenoroalenoro til min itebenul. Nikan mee nigalengalen piaŋ ? ⁸ Nibebet me sijangu sice ni bacam babu bo sisenom me min irok bi ni buru. ⁹ Ban no niomen me ni buru, jogom me ni waf, nd'iyogen an. Gutiolal gáþullo me ni mof mamu maa Masedonia gubile nihi gurambenom ni waf waw wo jogom me ni wo. Nilujtoluj iluj, njogoro jamb'ibil ikanul bíteb, ban þan ijogoro to me jamb'ikanul bíteb bi nánoran. ¹⁰ Ti nifium me búoh maagen mamu maa Kirista umu n'ínje, mo may nifium me búoh tánatan ni mof mamu maa Akaya þoomo mati baj an ajae éfirom esaloro mala yo. ¹¹ Ban wa učile nikana maa ? Gamaŋutomul piaŋ gučile ? Let mo ! Aláemit naffase bae búoh nimanjulman. ¹² Wo nikane maa þan ibbañ nih'ikan wo jamb'ibil isen bulago bugan bugagu gamaŋe me ekaror mala min

* **11:3** 11.3 Juluj Fíčilum 3.1-5

guroke me ti wóli, m'bayabut bacam. ¹³ Bugan bugaubugi gukanekan nan bugo upotora gom bugaa Kirista, bare gulet upotora ; uroka bugom bare bugo nihi gubut bugan. ¹⁴ Bajut to gajahali gánogan, mata Seytane fumumol nakanekan nan amalaka nam ala gajanja. ¹⁵ Yo eçil me ñágenut min urokaol gukane mee nan uroka bugom gaçole. Bare buronjil þan bubao hóji jaor ni burok babu baarat mee bo gukan me.

Sílam sasu saa Pool mala fupotoraetol

¹⁶ Ban ibbañ ilobul iegul : jambi an ni buru ajogom ti atea ni fuhow. Bare eno me mamu jipinore, kan jimanj gaa búoh nitetey ni fuhow min mb'íju may ikaror jatiito. ¹⁷ Wo nijae me elob maer, let Ataw acílom min ilob wo, bare nilobwolob ti an atee ni fuhow, ni gafium ró búoh þan íbajum to wo niete íkarorum ni wo. ¹⁸ Nemme bugan gammene gukarokaror mala gániil gal arafuhow, kan ínje may ban ikaror. ¹⁹ Buru jalillo me re mamu, mo jifaene jilagen uligenaaw gatey mee ni guhow ! ²⁰ Buru, buru jimanje min bugan gukanul umigel, n'gutiñ ni sinilul, n'gúkuetul, n'guallenul bi to, n'gutegul n'uul. ²¹ Nisusu elob yo : kan wóli bágotooli biçil me jikanutul waf wauwu.

Ban ilob ti an atee ni fuhow ieh : Waf wo guce gukañene gúkarorum ni wo, ínje may níjue íkarorum ni wo. ²² Guoh me bugo bugaa Híbori bugom, ínje þop mo nem, n'guoh bugo guñol Israel bugom, ínje may mo nem, n'guoh bugo gabulaken bugom gal Aburaham, ínje þop may go nem. ²³ Guoh me bugo uroka

bugom bugaa Kirista, þan ñer ilob ti an atee ni fuhow ieh ínje ifanjil nínie aroka ala Kirista. Nifañjil nílame ni burokom, nikuli fañ ni meñe bugo. Gúteh gagu go niyab me gufañe golil, ban ñammeñe níþimbore n'eçet yay. ²⁴ Nono futoh Esúif yay n'etegom gusoh gal ubañ bi ñono ávi ni gaat ni ñabbagir (39). ²⁵ Bugaa Rom n'gutegom gusoh gal ubañ bi ñono ñáfaji ; bugan gutegom ñanur sival gubuken ; níuyoe ni busana ñono ñáfaji ; baje ñice no nírendore ni fal etufunaha lám ni efuga yo. ²⁶ Nijaore ñammeñe n'guot, ban níni n'eçet ñammeñe ni bújaorom n'utuh waw, n'éþimbor n'úku umuga-bugan, ni búkanum baa gupalom Esúif ni þop baa bugan galet Esúif ; níþimbore n'eçet ni súsuh sasu súlulumay sasu, ni siþarandan sasu, ni gal gagu, ni guñen gaa bugan bugagu gabije me n'guoh bugo gutiolal gom. ²⁷ Nirodok tání ban nílam may fan ; ñammeñe nibajebaj buñañ ; nih'icaret ban nd'ibaj irem ; ñammeñe nih'imomor m'bamañut yo ; ñutot nihi ñujogom ban nd'ibaj wañ ikano. ²⁸ Imañut ilob mala waf waw þe wañaño bo me : wafañ me ejogom funah-ó-funah, wo uomme gaþinor mala sijangu sasu þooso. ²⁹ An ágoto me, ínje farjaom may nígoto ; an alo me ni gatil, þan habom fañ.

³⁰ Iní me ban ikaror, kan þan ikaror mala bágotoom. ³¹ Aláemit aamme Paaya ala Ataw Yésu naffase búoh ibijut. Gasal gúni ni o bi nánongan ! ³² No niomen me n'ésuh yay yaa Damas, afan mof mamu o ávi ahu Aretas aroben to me nasesen buganol gúboñ min gupoy

únonum ésuh yay tima n'gujogom. ³³ Bare m'baj bugan gukanom ni gabongor, ban ni gúñatenom n'elajen gualen búsol fitep̄ fafu fal ésuh yay. Mamu nípagumol me[†].

12

Ujugum waw wo Ataw asen me Pool

¹ Kan niete ikaror hani min bajut to me nafa yánoyan. Maer ban ilob mala ujugum waw wo Ataw asenom me, mala waf waw wo nagitenom me. ² Niffase an o Kirista aćile, o nuffase búoh baje maer símit sono guñen ni sibbagir no Aláemit atebol me ájaenum bi fatiya-tiya n'émit. (Iffasut ter maagen n'enilol ró najae bi ró n'émit, ter let n'enilol ró najae, Aláemit bareol o affase.) ³ Niffase búoh an ahumu (ter n'enilol ró najae, ter may let n'enilol ró najae, iffasut, bare Aláemit affase), ⁴ an ahumu nájaenumijaenum bi n'émit min mb'aun dó gurim go nájuut ápjajul, go senuti an ahumu min áju abbañ alob go. ⁵ An ahumu ínje þan ikaror mola, bare ínje fumumom mat'ikaror múmbam, íni let mala bágotoom. ⁶ Ey, imajen me ikaror, mati ní ter nitetey ni fuhow, mata þan iloben maagen barebare. Bare mat'ikan mo, mata nimañe min bugan bugagu gujogom re ni wo gujugeom me ikan, ter þop̄ ni wo guuneom me ilob.

⁷ Ban min jambi ikaror mala bagitener baubu bal Ataw bajahaliene mee, nibabaj sílam sámah n'enilom, saamme amalaka ace ala Seytane

[†] 11:33 11.33 Juluj Mukanay 9.23-25

nah'ategom jamb'ikaror mala bo ík'ígaten.
⁸ Nilae Ataw ñono ñáfaji tima náþunnom ni
 sílam sausu, ⁹ bare naagom : « Gájiom guþiloi
 : gabajuti sembe þan guçil min sembe sasu
 súmbam sujugi ñanno ca. » Yo eçile ñer nifan
 nikarore mala gabajutom sembe, min mbi sembe
 sasu saa Kirista síni nánoran n'ínje. ¹⁰ Yo eçile
 nísumaet ni gabajutom sembe, n'eyab ujel, ni
 mataño, ni gálatien, ni sílam, dó þe mala Kirista
 ; mata no nibajut me sembe, no til nifan me ebaj
 so.

*Gáholi gagu go Pool abaj me mala jangu yay
 yaa Korent*

¹¹ Nilolob nan atea ni fuhow nem, ban buru
 júrurom dó. Maagen mamu, hani min ilet me
 waf, buru juoten me jisalom, mata upotoraaw
 ubugu bugo buru juoge me búgamah gom gu-
 fanutom ni wáfowaf. ¹² Waf waw wagiten
 me búoh ínje apotora nem, buru jujuhwojuh
 ñammenje no niomen me ni buru. Leti jujuje
 waf waunderuti, bakaner bajahaliene ni big-
 itenum bánoban ? ¹³ Wa sasu sijangu sibaje wo
 buru jibajut ? Ter þiañ min ihalutul me min
 juogenom ? Kan juboketom min ijogul me búli
 ni bugagu.

¹⁴ Maer ínje niþaree bi ejoulom éfatten bi
 ni buru, ban inagut wáfowaf ni buru, mata
 let waf waw wo buru jibaj me ninjese, bare
 buru fumumul. Maagen mamu, let uñiaw guote
 guogen ubugail, bare til ubugail guote guogenil.
¹⁵ Iní me fúmbam, þan súmom min isen wo nibaj
 me þee, ban þan isenoro ínje fumumom bi ni

buru. Eno me ñer ínje nimañul re mamu, bu
buru þan jimañom jatiito bare ?

¹⁶ Kan hum jujuge búoh maagen ihalutul min juogenom. Bare min guce ni buru gujogom me an álodit maagen, mo may gupinore me n'guoh mutuhoom niñare nibutul. ¹⁷ Niñañar þiañ ace ni bugo niboñulul me min ibutul niyab waful ? ¹⁸ Nilalaw fañ Tit min ájoul bi ni buru, ban niboñuloboñ may atiolal o nilobul me mola min gúaorul. Tit þiañ nabutulbut min ayab waful ? Leti waf waw wo ínje n'açila jikane me, ni gapinor ganur jikane wo ? Injé n'açila leti ni bulago banur jújoume ?

¹⁹ Ter til min jijangae me eletar yauye, jiþinore búoh wóli elip bakoñ ni buru juom ni yo ? Let mo ! Wóli, ni búkanum baa gajogoróli ni Kirista, bújonor Aláemit julobe maa. Gupalom bugo níbboli me fañ, wo wóli julobeul me þe, julobwolob bi elinen gáinenul. ²⁰ Waf waw wo níholi me, wo uomme jamb'içigul ni buru mat'itogul ni gailo gagu go ínje imañ me, ban buru þop mati jujugom ni gailo gagu go buru jiman me. Gáholiom þe jambi baj ni buru gárig, bíslaet, bíelor, búfanor, bíjedor ni elobor sulob saarat, etebenoro ni ekan dó me ánoan wásumol me. ²¹ Ey, níholiholi jamb'içigul n'ebbañulom ece ésugul Aláemit nasuenom bújonorul, min ikon mala min gammenje ni buru guroñ me n'etil ti nihi gutilen me naanañ, n'elat ehat waf waw waarat me wo nihi gukanen me no, ti buñumor bo mee ni gafilo ni aletalet.

13

Batar ni basaf súsola saa Pool

¹ Maer ban íjoul bi ni buru ejoulom éfatten. Ti Firimfafu fal Aláemit fulob me fuoh : « Baj me waf waate utaliñi, þan umundumal uuttenal bugan gúuba ter gúfaji gajuge no waf wauwu ubaj me*. » ² Ban ñer ilob ni bugan bugagu gaamen me no ni gatil ni þop ni buru þe ihato. Niçafenul yo iban n'ejoulom ésugul éutten, bare ban ibbañ mul içaful maer no nilet to maa ni buru iegul : no nijae me ébbañul ñañe ésugul, mat'irum enil an ni buru. ³ Buru filip juom ni fo waf waw wajae me egitenul búoh Kirista n'íne nalobume ? Pan ñer jibaj wo. Jiffase búoh Kirista ágotout ni buru, bare til nagitenulgiten sembeol. ⁴ Maagen, no naçet me n'ekuruaay, nánini ti an ágotoe, bare maer, ni búkanum baa sembe sasu sal Aláemit, umu m'buroŋ. Wóli þop júgotogoto ti açila, bare no jijae me eilo bújonorul, þan jigitenul búoh jurondon n'açila ni búkanum baa sembe sasu sal Aláemit.

⁵ Buru fumumul juote jilingenoro min jujuh ter buru ubugu m'buroŋ ni gáinen gagu. Ter babaj to waf wagitene búoh Yésu Kirista umu ni buru ti maagen, ter bajut ? ⁶ Bare nifiume búoh buru jujuge ñanno ca búoh burokóli bilet burok baa bamoton. ⁷ Wóli ubugu n'elaw Aláemit jambi buru jikan maarat. Let ter jimaman egiten búoh wóli jibabaj bakon, bare wo wóli jimam me wo uomme min buru jikan maaro, hani min níme nan burokóli burok bom baa

* **13:1** 13.1 Juluj Dáteronom 19.15

bamotoŋ. ⁸ Wóli jújuut jikan waf wannamut ni maagen mamu ; mičila bare jújue jilagen. ⁹ Júsumaetesumaet nánonan no wóli júgotee min buru jibaj sembe. Waf waw wo wóli jilae me Aláemit, wo uomme min gáinenul guliŋ tir.

¹⁰ Nihičululhič gurim gaugu no þan níraliul maa, jambi bil, no nijae me éni ni buru, níjoum ni fufane fafu fo Ataw asenom me min ilobul gurim gátaňie. Fufane faufu nasenomfosen, let bi ehajenul, bare bi eliŋen gáinen gagu golul.

¹¹ Ñer maemma, gutiom, niegul júsumaet ! Nánonan jiŋes min jútuh liŋ ni gáinenul bi no jae me ebao, jujonenor, jikan firim fanur min juron n'gásumay. Jikan mo me, Aláemit, aamme ala gábboli ni gásumay, þan áni ni buru.

¹² Jisafor búsafor baa batiay. Gutiolal ejangara þe gusafulul.

¹³ Mbi Ataw Yésu Kirista ásonienul, mbi Aláemit ammenjenul gábboliol, mbi Biinum Banabe bukanul n'jibaj gajamor buru þooul !

**Firim fafu fal Aláemit
Bandial: Firim fafu fal Aláemit Bible**

copyright © 2015 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bandial

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

2256a388-b3d0-5a86-9a2f-8ea0a837d026